

INFORMACE

o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice v lednu 2004

Policii České republiky bylo v lednu letošního roku nahlášeno celkem 16 488 nehod na pozemních komunikacích, při kterých bylo 61 osob usmrceno, 274 osob těžce zraněno a 1 790 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda dopravní policií na místě nehody je 822 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů s lednem 2003 je následující:

Pokles zaznamenáváme v kategorii:

- počet usmrcených o 42 osob, tj. o 40,8%
- počet těžce zraněných o 52 osob, tj. o 16,0%
- počet lehce zraněných o 72 osob, tj. o 3,9%

Nárůst zaznamenáváme v kategorii:

- počet nehod o 468 tj. o 2,9%
- odhad hmotné škody o 79,2 mil. Kč tj. o 10,7%.

Počet nehod v letošním lednu je od roku 1980 3. nejvyšší (po roce 2000 – 18 939 nehod a roku 1999 – 17 846 nehod), počet usmrcených je 7. nejnižší (a od roku 1990 dokonce nejnižší). Nejvíce usmrcených bylo v roce 1993, a to 117 osob. Počet lehce zraněných je 7. nejvyšší, když nejvyšší hodnotu zaznamenáváme v roce 1995 – 2 017 lehce zraněných osob. Počet těžce zraněných osob odpovídá průměrné hodnotě v tomto období.

Počet nehod se zvýšil u 59% měsíčně sledovaných ukazatelů a k největšímu nárůstu (v porovnání s lednem 2003) došlo u nehod zaviněných na rozbředlém sněhu (o 1 811 nehod), na náledí (ujetém sněhu) „neošetřeném“ (o 1 281 nehod), na náledí (ujetém sněhu) „ošetřeném“ (o 881 nehod), z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy (o 1 011 nehod) atd.

Počet usmrcených byl vyšší pouze u 10 měsíčně sledovaných ukazatelů a u 44 ukazatelů byl nižší, především u nehod zaviněných řidiči motorových vozidel (snížení o 36 osob). U nehod zaviněných chodci bylo o 4 usmrcené osoby méně a u nehod řidičů nemotorových vozidel bylo o 2 osoby méně.

V tabulce je přehled o počtech nehod a počtech usmrcených osob podle sledovaných viníků, včetně podílu na celkovém počtu nehod, resp. počtu usmrcených osob, v období leden 2004.

PŘEHLED VINÍKŮ A ZAVINĚNÍ NEHOD

Viník, zavinění nehody leden 2004	Počet nehod	tj. %	Počet usmrcených	tj. %
ŘIDIČEM MOTOROVÉHO VOZIDLA	15 718	95,3	57	93,4
ŘIDIČEM NEMOTOROVÉHO VOZIDLA	30	0,2	2	3,3
CHODCEM	135	0,8	1	1,6
JINÝM ÚČASTNÍKEM	13	0,1	0	0,0
ZÁVADOU KOMUNIKACE	57	0,3	0	0,0
TECHNICKOU ZÁVADOU VOZIDLA	69	0,4	0	0,0
LESNÍ, DOMÁCÍ ZVĚŘÍ	402	2,4	0	0,0
JINÉ ZAVINĚNÍ	64	0,4	1	1,6

Více jak 95% z celkového počtu nehod zavinili řidiči motorových vozidel a o zbytek se dělí především „lesní zvěř, domácí zvíře“, chodci, technická závada vozidla atd. K usmrcení došlo zatím jen u nehod zaviněných řidiči motorových a nemotorových vozidel, chodci a u nehod zaviněných „jinou příčinou“.

V další tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v měsíci lednu 2004.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Hlavní příčina nehody leden 2004	Počet nehod	tj. %	Počet usmrcených	tj. %
NEPŘÍMĚŘENÁ RYCHLOST	5 044	32,1	26	45,6
NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ	216	1,4	3	5,3
NEDÁNÍ PŘEDNOSTI	2 050	13,0	10	17,5
NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY	8 408	53,5	18	31,6

Nejčastější lednovou příčinou nehod byl nesprávný způsob jízdy, na který připadá téměř 54% nehod, dalších více jak 32% nehod zavinili řidiči motorových vozidel z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy (o 5 procentních bodů více jak v lednu 2003), ale těmto nehodám připadá prvenství v počtu usmrcených osob - 26 osob, tj. téměř 46% z následků nehod řidičů. Oproti lednu loňského roku je počet nehod vyšší pouze u nepřiměřené rychlosti jízdy (o 25,1%). Počet usmrcených je nižší u všech hlavních příčin, s výjimkou nesprávného předjíždění, kde počet zůstal na loňské úrovni. U nepřiměřené rychlosti jízdy je pokles o 23 osob, u nesprávného způsobu jízdy o 11 osob a u nedání přednosti v jízdě o 2 osoby.

Osm nejčastějších a osm nejtragičtějších příčin nehod je uvedeno v následujících tabulkách. **Nejčastější příčinou nehod** řidičů v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky, dále nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla, nedodržení bezpečné vzdálenosti za vpředu jedoucím vozidlem, nesprávné otáčení a couvání, nezvládnutí řízení vozidla atd. Oproti loňskému lednu došlo k největšímu zvýšení počtu nehod v kategorii nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky (+ 1 290 nehod) a vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu (+ 229 nehod) atd.

pořadí	OSM nejčtenějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden 2004	počet nehod
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	4 537
2.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	2 136
3.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	1 824
4.	nesprávné otáčení nebo couvání	1 412
5.	nezvládnutí řízení vozidla	1 211
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	698
7.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu	578
8.	vjetí do protisměru	568

Jak vyplývá z tabulky, **nejtragičtější příčinou** nehod v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky (tj. vozovka byla mokrá nebo jinak kluzká) - zahynulo 15 lidí, na druhém místě je vjetí do protisměru - zahynulo 10 lidí atd. Oproti loňskému lednu jsme zaznamenali největší nárůst počtu usmrcených u nehod způsobených překročením rychlosti stanovené dopravní značkou a nedáním přednosti upravené dopravní značkou " STÚJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! " – shodně o 3 osoby. Významněji se snížil počet usmrcených při nehodách způsobených nepřizpůsobením rychlosti stavu vozovky (snížení o 12 osob).

Pořadí	OSM nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden 2004	počet usmrcených osob
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	15
2.	vjetí do protisměru	10
3.	nedání přednosti upravené dopravní značkou " STÚJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! "	6
4.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	4
5.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	4
6.	kolize s protijedoucím vozidlem při předjíždění	3
7.	nepřizpůsobení rychlosti viditelnosti	3
8.	překročení rychlosti stanovené dopravní značkou	3

Při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu, zahynul v lednu 2004 jeden chodec (stejně jako v lednu roku 2003), 16 chodců bylo těžce zraněno (- 7 osob) a 64 chodců bylo lehce zraněno (+ 7 osob). Vývoj následků chodců na vyznačených přechodech od roku 2000 je v následující tabulce. Následky těchto nehod jsou zatím v relaci se stavem před úpravou, ale počet těchto nehod je téměř dvojnásobný.

Leden /rok	2000	2001	2002	2003	2004
počet nehod	44	99	79	78	76
usmrceno osob	2	6	5	1	1
těžce zraněno	15	20	16	23	16
lehce zraněno	29	76	58	57	64

V příložené tabulce je uvedeno členění nehod podle místa, tj. zda k nehodě došlo v obci nebo mimo obec, včetně porovnání se stejným obdobím minulého roku, index -leden 2003=100%.

MÍSTA NEHOD

Místo nehody leden 2004	Počet nehod	Počet usmrcených	Počet těžce zraněných	Počet lehce zraněných	Hmotná škoda v mil. Kč
V OBCI	11 582	23	145	1021	490,01
Index rok 2003=100%	99,5	51,1	75,1	90,0	104,8
MIMO OBEC	4 906	38	129	769	332,01
Index rok 2003=100%	112,0	65,5	97,0	105,6	120,6
z toho DÁLNIČE	379	3	6	33	41,2
Index rok 2003=100%	133,5	-	150,0	84,6	149,5

Z celkového počtu připadá na obce přes 70% nehod, téměř 38% usmrcených, necelých 53% těžce zraněných a 57% lehce zraněných osob atd.

V obci jsou hodnoty všech základních ukazatelů nižší, pouze odhad hmotné škody je o 22,4 mil. Kč vyšší: počet nehod je nižší o 58, počet usmrcených o 22 osob, počet těžce zraněných o 48 osob a počet lehce zraněných o 113 osob.

Mimo obec – nižší je: počet usmrcených o 20 osob a počet těžce zraněných o 4 osoby.

Na dálnici - počet nehod je vyšší o 95, počet usmrcených je stejný, počet těžce zraněných je o 2 osoby vyšší a počet lehce zraněných je o 6 osob nižší.

V lednu 2004 se **nejvíce nehod** stalo na místních komunikacích – 4 332 nehod, na silnicích I. třídy - 2 895 nehod, na vybrané komunikační síti velkých měst se stalo 2 602 nehod atd. Počet nehod byl, s výjimkou nehod na vybrané komunikační síti velkých měst (pokles o 18,7%), vyšší na všech druhích komunikací. Největší absolutní nárůst byl na silnicích III. a II. třídy (o 305 nehod – tj. o 17,1%, resp. o 248 nehod – tj. o 10,8%). Počet nehod na dálnicích byl vyšší o více jak 1/3 (o 95 nehod).

Nejvíce usmrcených bylo při nehodách na silnicích I. a III. třídy (27, resp. 10 osob). Počet usmrcených byl, s výjimkou nehod na dálnicích a účelových komunikací (nárůst o 3, resp. o 2 osoby) na ostatních komunikacích nižší. Největší pokles počtu usmrcených byl při nehodách na silnicích I. a II. třídy - o 18, resp. o 10 osob atd.

Pod vlivem alkoholu se v lednu 2004 stalo v ČR celkem 450 nehod (tj. 2,8% z celkového počtu nehod), při kterých byla 1 osoba usmrcena a 170 zraněno. Počet nehod, v porovnání s lednem 2003 je nižší o 143 nehod (tj. o 24,1%), počet usmrcených je nižší o 4 osoby a počet zraněných se v porovnání s loňským lednem nezměnil. Nejvíce těchto nehod zavinili řidiči osobních automobilů – 385 nehod (- 145 nehod), řidiči nákladních automobilů - 25 nehod (- 2 nehody), chodci - 25 (+ 2 nehody), cyklisté - 5 nehod atd. K usmrcení došlo pouze při nehodách v Jihočeském kraji (1 usmrcená osoba).

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání s lednem roku 2003 je v následující tabulce.

NEHODY V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR

<i>K r a j leden 2004</i>	<i>Počet nehod</i>	<i>Index</i>	<i>Počet usmrcených</i>	<i>Index</i>	<i>Rozdíl usmrcených</i>
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	2 495	80,5	4	50,0	-4
STŘEDOČESKÝ	2 277	115,1	11	122,2	2
JIHOČESKÝ	1 194	101,3	5	45,5	-6
ZÁPADOČESKÝ	1 572	100,9	3	20,0	-12
SEVEROČESKÝ	2 036	114,6	4	36,4	-7
VÝCHODOČESKÝ	1 992	119,6	8	57,1	-6
JIHOMORAVSKÝ	2 432	103,1	8	44,4	-10
SEVEROMORAVSKÝ	2 490	103,5	18	105,9	1

Počet nehod byl nižší pouze na území hl.m. Prahy; největší relativní nárůst registrujeme na území Východočeského a Středočeského kraje - o 19,6%, resp. o 15,1%. Počet usmrcených byl vyšší pouze ve Středočeském a Severomoravském kraji - o 2, resp. o 1 osobu a naopak nejvyšší absolutní pokles počtu usmrcených byl na území Západočeského a Jihomoravského kraje - o 12, resp. o 10 osob.

Nejvíce závažné byly nehody na území Severomoravského a Středočeského kraje, kde na 1 000 nehod připadalo 7,2, resp. 4,8 usmrcených osob. Nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla na území hl.m. Prahy a Západočeského kraje – 1,6, resp. 1,9 usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod; průměr ČR je 6,4.

Z hlediska absolutního počtu nehod jsou na tom nejhůře pátky, kdy jsme zaznamenali **nejvíce nehod**, dalším nehodově nepříznivým dnem byly středy. Stále platí, že počet nedělních, resp. sobotních nehod je zhruba poloviční v porovnání s pracovní částí týdne. Oproti lednu 2003 ubylo zejména středečních a čtvrtečních nehod (o 434, resp. o 116 nehod) a naopak se zvýšil počet úterních, nedělních a sobotních nehod (o 376, resp. 375, resp. o 231 nehod) apod.

Primát počtu usmrcených připadá na páteční a sobotní nehody, kdy bylo usmrceno shodně 13 osob. Zvýšení registrujeme pouze u nedělních nehod (nárůst o 5 osob) a největší

pokles připadá na středeční a čtvrteční nehody, kdy bylo usmrceno o 16, resp. o 11 osob méně.

Nejhorším lednovým dnem byl pátek 30., kdy bylo policii nahlášeno 896 nehod. V průměru na jeden lednový den připadalo 532 nehod. Nejtragičtější lednovým dnem pak bylo pondělí 12. a pátek 23., kdy při nehodách zahynulo shodně 5 lidí a v průměru na jeden lednový den roku 2004 připadá 1,97 usmrcených osob. V lednu bylo 5 dní, kdy při nehodách nepřišel nikdo o život.

V lednu 2004 při nehodách v silničním provozu zahynulo celkem 61 lidí, z toho bylo:

- 29** řidičů osobních automobilů (o 17 osob méně než v lednu 2003),
- 16** spolujezdců v osobních automobilech (o 6 osob méně než v lednu 2003),
- 2** řidiči nákladních automobilů
- 3** cyklisté (- 2 osoby)
- 10** chodců (- 14 osob) atd.

Při nehodách bylo usmrceno 1 dítě (chodec) a dalších 86 bylo zraněno. Nejvíce usmrcených bylo v kategorii 25 až 34 let (zahynulo 18 osob), v kategorii 45 až 54 let zahynulo 10 lidí atd. Největší pokles je u věkové kategorie 25 až 34 let, kde snížení představuje 13 osob apod.

V porovnání s lednem 2003 zaznamenáváme pouze u nehod řidičů motocyklů zvýšení usmrcených, a to o 1 osobu. Naproti tomu došlo k výraznému snížení u následujících kategorií viníků nehod:

- *u nehod zaviněných řidiči osobních automobilů* (- 24 osob)
- *u nehod zaviněných řidiči nákladních automobilů* (- 7 osob)
- *u nehod zaviněných řidiči autobusů* (- 1 osobu)
- *u nehod zaviněných cyklisty* (- 5 osob)
- *u nehod zaviněných chodci* (- 4 osoby).

NÁRŮST POČTU USMRCENÝCH SE PROJEVIL PŘEDEVŠÍM

- *u nehod, které se staly v neděli* (+ 5 osob)
- *u nehod, které se staly na rozbředlém sněhu* (+ 4 osoby)
- *u nehod, které se staly na dálnicích* (+ 3 osoby)
- *u nehod končících požárem vozidla* (+ 2 osoby) atd.

V POROVNÁNÍ S LEDNEM 2003 SE POČET USMRCENÝCH SNÍŽIL PŘEDEVŠÍM U NEHOD

- *zaviněných z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy* (- 23 osob)
- *které se staly v obcích* (- 22 osob)
- *které se staly mimo obce* (- 20 osob)
- *které se staly na silnicích I. třídy* (- 18 osob)
- *které se staly na mokřém povrchu vozovky* (- 18 osob)
- *které se staly na neošetřeném náledí* (- 16 osob)
- *končících srážkou s pevnou překážkou* (- 16 osob)
- *které se staly ve středu* (- 16 osob)
- *končících srážkou s chodcem* (- 15 osob)
- *v noční době, za dobré viditelnosti v extravilánu* (- 14 osob)
- *u nehod končících srážkou jedoucích vozidel* (- 11 osob)
- *které se staly ve čtvrtkách* (- 11 osob)
- *které se staly na silnicích II. třídy* (- 10 osob) atd.

Zpracoval : **plk. ing. Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka** , telefon: 974 834 384

Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR

V Praze dne 9. února 2004

